

Nr.56 din 21 februarie 2024

Ministerul Afacerilor Interne

Cancelaria de Stat

Aviz

la proiectul de Dispoziție a Guvernului cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de Dispoziție a Guvernului cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict).

CALM a analizat prevederile proiectului Dispoziției Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul Dispoziției Guvernului a fost elaborat în scopul promovării valorilor general-umane și educării tinerei generații în spiritul eroico-patriotic al generațiilor anterioare, pentru oferirea unui omagiu de recunoștință a statului și societății față de meritele deosebite ale veteranilor de război, care au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului Dispoziției Guvernului, CALM a constatat următoarele contradicții:

1. Pe de o parte, pct.4 din PDG prevede: „Se recomandă autorităților administrației publice locale să identifice mijloacele financiare necesare pentru realizarea manifestărilor stabilite în anexa nr.2.”; pe de altă parte, în Planul manifestărilor, responsabili de realizarea mai multor manifestări sunt stabilite autoritățile administrației publice locale.

2. Mai mult ca atât, în Nota informativă la PDG se menționează, că implementarea prevederilor proiectului actului normativ se va realiza în limita mijloacelor financiare aprobate în bugetele autorităților publice de resort pentru anul 2024. Constatăm, că în cazul aprobării Dispoziției Guvernului în cauză, dat fiind faptul că autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de realizarea mai multor manifestări, mijloacele financiare ale acestora vor fi utilizate în vederea executării unor atribuții care nu le aparțin.

În cazul aprobării actului normativ analizat, vor fi încălcate mai multe prevederi legale, după cum urmează:

Potrivit art.109 din Constituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul protecției sociale și afacerilor interne, în conformitate cu art.4 lit.c) și respectiv, lit. d) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

Potrivit art.3 alin. (1) și (4) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) și (6) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente.

Punerea în responsabilitatea administrației publice locale a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și nu ține cont de capacitatea administrativă și financiară limitată în special ale APL I din localitățile rurale.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Dispoziției Guvernului, propunem următoarele modificări:

- În Planul manifestărilor va fi creată o rubrică separată „Parteneri”, iar autoritățile administrației publice locale vor fi trecute din categoria „Responsabili de executare” în cea de „Parteneri”;

- În Nota informativă la PDG, la secțiunea „Fundamentarea economico-financiară” textul „în limita mijloacelor financiare aprobate în bugetele autorităților publice de resort pentru anul 2024” se va substitui cu textul „în limita mijloacelor financiare aprobate în bugetele autorităților responsabile de executarea manifestărilor”.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul de Dispoziție a Guvernului cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict) poate fi propus pentru aprobare doar după modificarea prevederilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM, tel. 22 35 09